

Питній воді, як складовій життя взагалі, а тим більше здорового та безпечного, завжди приділяється значна увага. Забезпечення населення питною водою вимагає дотримання 2 - х основних правил: - нормативної кількості води в літрах на добу на 1 людину, що дозволяє покривати всі потреби життєзабезпечення населення, враховуючи господарські; - якості та безпечності питної води, що споживає населення.

Відповідальність за виконання основних вимог у виробництві води нормативної кількості та якості покладено на органи виконавчої влади та виробників води, які повинні організовувати та здійснювати і виробничий лабораторний контроль води, яку отримує споживач. А щоб забезпечити населення доброякісною питною водою, яка б за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідала гігієнічним вимогам, що затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України, необхідно перш за все мати відповідне джерело підземних або поверхневих вод, що захищені від забруднення та стороннього втручання.

Забезпечення населення питною водою відбувається за рахунок централізованої та нецентралізованої систем водопостачання. Централізоване водопостачання включає комплекс споруд водозабірних, водоочисних, розподільної мережі, а також відповідальних за безперебійне функціонування всіх складових системи.

В регіонах, де відсутнє централізоване водопостачання, населення використовує джерела нецентралізованого водопостачання, яке включає шахтні колодязі (громадські, індивідуальні), каптажі, артезіанські свердловини. Якщо за стан споруд та якість питної води громадських джерел водопостачання є відповідальні, то за індивідуальні джерела, в основному шахтні колодязі, повну відповідальність несуть їх власники, тобто приватні особи.

Підземні води вважаються більш захищеними від забруднення, ніж поверхневі. А з підземних вод найбільш захищеними є міжпластові артезіанські води, які знаходяться на великий глибині. Але їх вкрай рідко використовують приватні особи для своїх потреб. В основному забираються грунтові води через шахтні колодязі, а якість такої води напряму залежить від стану прилеглої поверхні. Тому шахтні колодязі потрібно влаштовувати у відповідності з вимогами, що затверджені як додаток 7 до Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10).

Щорічно питання про стан забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою розглядаються на засіданнях Державної та регіональних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. На засіданні чергової Державної комісії, що відбулося 7 грудня 2022 року, було наголошено на необхідність належного облаштування та експлуатації індивідуальних колодязів.

Для захисту колодязя від забруднення поверхневими стоками слід влаштовувати перехоплюючі канави, які відводять стоки від колодязя, навколо колодязя необхідно робити "замок" із гарно замішаної та пошарово утрамбованої глини чи масного суглинку (глибиною 2 м і шириною 1 м) або бетонувати (асфальтувати) майданчик радіусом не менше ніж 2 м на основі з щебеню товщиною 15 - 20 см та з ухилом від колодязя. А навколо колодязя, розміщеного у водопроникаючих ґрунтах (піски, піщано-гравійні, піщано-галькові) з невеликим (2 м) покриттям супіску, суглинків, необхідно цементувати майданчик радіусом не менше ніж 2 м та з ухилом від колодязя.

Не останнє значення має ситуація з розміщенням колодязя по відношенню до всіх господарських будівель, в першу чергу пов'язаних з перебуванням домашніх тварин, а також від місць накопичення та тимчасового зберігання відходів життєдіяльності тварин. Крім того необхідно при розміщенні колодязя на території садиби, знати про напрямок руху підземних вод. Колодязі для забору підземних вод потрібно розташовувати у відповідності з рельєфом, а саме вище за всі господарські споруди. Виконання викладених у додатку 7 вимог на стадії влаштування, наступної експлуатації шахтних колодязів забезпечить кожного споживача питною водою якісною, а головне безпечною для нашого здоров'я та життя в цілому. У разі появи проблем з якістю води в таких джерелах прописані і вимоги до санації шахтних колодязів (додаток 11 до ДСанПіНу).